

Bernstein Sándor És Róza Üzlete

Ez a kép az 1930-as években készült, Munkácson. Bernstein Sándor és Róza fűszerkereskedők voltak, az ő üzletük előtt készült a kép. Itt valami árubemutató vagy reklám volt, az emberek azt nézik. Bernsteinék főképp kávéval, teával kereskedtek. Ott van a cseh csendőr a képen. Az üzlet neve csehül, magyarul és ukránul is ki van írva. Ismertem ezt az üzletet, a Bernstein bácsit is ismertem jól, de ő nincs rajta a képen. Nem tudom, ki készítette ezt a képet, valahol találtam. Munkácson az 1937-es vagy 1938-as népszámlálás szerint harmincnolcezer lakos volt, és ebből tizenhatezer zsidó volt, tehát negyvenöt százalék. A keresztény fiúk is beszéltek jiddisül. Különösen azon a részen, ahol a zsidóság lakott, a Zrínyi utca, Zsidó utca, Dankó utca, Kossuth utca stb. környékén. A csehek idején Munkácson nem volt antiszemitizmus. Jó demokratikus rendszer volt az, én legalábbis annak találtam. Munkácson a zsidóság főképp a Zrínyi utca, Zsidó utca, Dankó utca, Kossuth utca környékén lakott. Ezekben az utcákban minimum hetven-hetvenöt százalék zsidó lakott. De semmi bajuk nem volt a többi szomszéddal, aki nem volt zsidó, a keresztényekkel. Voltak magyarok vagy szlovákok vagy ruténok, semmi bajunk nem volt velük. De igyekeztek koncentrálni. Én voltam például New Yorkban, ott van kínai negyed, van szerb negyed, van olasz negyed, azok is ott egyben igyekeznek valahogy lenni. Ugyanúgy voltunk mi is Munkácson. Voltak jobb utcák, voltak rosszabbak, voltak tisztább utcák, vagy nem annyira. Attól függött, milyen kontingens lakott az utcában, az emberektől függött. Főként egyedülálló, földszintes házak, saját házak voltak. Emeletes ház csak a központban volt, meg egyes helyeken. És voltak még olyan földszintes házak, ahol az udvar két oldalán laktak, ott volt négy-öt lakás.